

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova Univerzita

Fakulta	Lékařská
Habilitační obor	Otorinolaryngologie
Uchazeč	Doc. MUDr. Aleš Hahn, CSc.
Pracoviště	3. lékařská fakulta, Univerzita Karlova v Praze
Habilitační práce	Diagnostika a terapie závratí, tinnitologie
Oponent	Prof. MUDr. Ivo Stárek, CSc.
Pracoviště	ORL klinika LF UP v Olomouci

Habilitační práce je věnována velmi aktuálnímu tématu. Jeho význam akcentují stále stoupající počty pacientů se závratěmi a tinnitem, jež jsou projevem nejen specifického onemocnění rovnovážného ústrojí, ale i celé řady civilizačních chorob. Dosavadní domácí, resp. slovenská otoneurologická literatura již neodpovídá současným potřebám diagnostiky a léčby těchto stavů.

Základem disertace je dříve publikovaná monografie. Tu vhodně aktualizují výsledky další vědecko-výzkumné činnosti autora, prováděné v součinnosti s renomovanými zahraničními pracovišti, publikované v odborných impaktovaných periodících.

Uspořádání spisu odpovídá jeho monografickému charakteru. První část je věnována závrativým stavům. Logický sled kapitol zde začíná rekapitulací klinicky významných poznámek o anatomii a fyziologii rovnovážného systému, následovaný výčtem všech současně známých diagnostických otoneurologických metod. Vedle dnes již „klasických“ vyšetření jsou zde uvedeny moderní, velmi přínosné modalitty, tj. mapování elektrické aktivity mozku BEAM (Brain Electric Activity Mapping) a komputerová posturografie (Tetrax).

S posledně zmíněnou, jen výjimečně v ČR prováděnou metodou, má autor bohaté zkušenosti. Při diagnostickém potenciálu tohoto vyšetření, umožňujícího exaktní, kvantitativní hodnocení všech systémů, zabezpečujících stabilitu těla, lze předpokládat jeho rozšíření i na další laboratoře. Z tohoto pohledu se zde uvedené podrobné informace jeví jako velmi cenné, a lze jen doporučit, aby tyto byly vbrzku vhodnou formou zpřístupněny zainteresované odborné veřejnosti.

Po definici centrálního a periferního vestibulárního syndromu následuje přehled v úvahu připadajících modalit medikamentosní léčby a nástin možností chirurgického řešení závratí. Dále se autor zabývá jednotlivými klinicko-patologickými a syndromologickými jednotkami, přicházejícími v rámci periferních i centrálních vestibulárních poruch. Tyto stati obsahují důležité poznatky o patofyziologii, symptomatologii, diagnostice, diferenciální diagnostice, komplikacích a terapii nejčastěji se vyskytujících afekcí tohoto typu. Velmi cenný je stručný, avšak pro klinické potřeby všech zainteresovaných odborností zcela dostačující přehled všeobecně málo známých poruch rovnováhy, doprovázejících oběhová, cévní, hormonální, psychická a geriatrická onemocnění. První část disertace je zakončena posudkovými aspekty závratí. Tato problematika nebyla dosud v naší republice zpracována v rozsahu a kvalitě, odpovídající současným právním aspektům této důležité činnosti otolaryngologů.

Druhá část sestává ze 3 recentních článků autora, zaměřených především na použití selektivních blokátorů kalciových kanálů a antagonistů H1 receptorů v léčbě vertiga vestibulárního i jiného původu. Význam těchto prací podtrhuje účast zahraničních pracovníků a jejich uveřejnění v impaktovaných časopisech.

Třetí, a závěrečná část disertace je věnována tinnitu. Komplexní zpracování této klinicky velmi významné, interdisciplinární problematiky je nutno považovat za velmi přínosné i pro širokou medicínskou praxi. Úvodem autor definuje objektivní a subjektivní tinnitus, uvádí současné teorie a hypotézy jeho vzniku. Následně je pojednáno o diagnostice a jednotlivých současně používaných modalitách v jeho léčbě. Ty terapeutické metody, se kterými má autor největší zkušenosti, jsou pak uvedeny v samostatných článcích, od r. 2007 publikovaných in extenso či již k uveřejnění přijatých.

Disertace obsahuje 195 stran, grafické zpracování je výborné, jednotlivá schémata, obrázky i grafy jsou přehledné. Text je velmi srozumitelný, bez jakýchkoliv problémů v syntaxi či logice jednotlivých myšlenek.

Citace jsou uvedeny hromadně vždy na konci první a druhé části knihy, resp. jednotlivých publikovaných samostatných článků. Takovéto uspořádání odpovídá dříve zmíněnému formálnímu charakteru disertace. Většina z citovaných pramenů je recentní, ze starších jsou pak uvedeny především ty, které položily základ moderní vestibulologie.

Disertace zpracovává problematiku závratí a tinnitu především z otoneurologického pohledu. Potřebné informace zde však naleznou i další medicínské obory, setkávající se s pacienty, trpícími těmito poruchami. Pro její nesporné kvality a interdisciplinární význam doporučuji její vydání v široce dostupné monografické formě.

Hodnocená habilitační práce je odrazem letité vědecko-výzkumné činnosti autora, jenž patří k mezinárodně renomovaným odborníkům na poli vestibulologie a tinitologie, což je doloženo dlouhým výčtem publikací. Není tedy pochyb o jejích vysokých odborných a didaktických kvalitách.

Dotazy oponenta:

1. Za jakých okolností indikujete tympanotomii k ověření perilymfatické píštěle jakožto možné příčiny náhlé nedoslýchavosti?
2. Jaký je význam TETRAX stabilometrie pro diagnózu whiplash injury?

Závěr: Habilitační práce doc. MUDr. Aleše Hahna, CSc. „Diagnostika a terapie závratí, tinnitologie“ *splňuje* požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru otorinolaryngologie.

Olomouc, dne 13.9.2013

Prof. MUDr. Ivo Stárek, CSc.